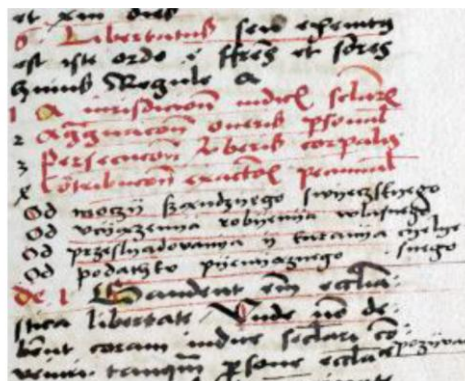
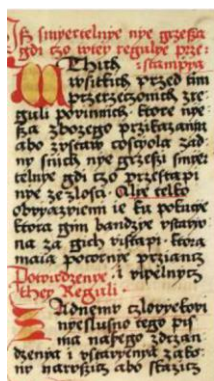

PRZESZŁOŚĆ W LEKSYCE POLSKIEJ I ŁACIŃSKIEJ.
IN MEMORIAM ELŻBIETAE KĘDELSKA

W dniu 11 kwietnia br. w Poznaniu odbyła się konferencja zorganizowana przez Zakład Językoznawstwa Instytutu Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, która była poświęcona pamięci prof. Elżbiety Kędeelskiej. W tym roku przypada 70 rocznica Jej urodzin i 5 rocznica śmierci, został także ukończony *Słownik Bartłomieja z Bydgoszczy. Wersja polsko-łacińska*, z redakcją którego Profesor była związana przez cały czas swojej działalności naukowej.

Bartłomiej z Bydgoszczy. Karty z rękopisu kórnickiego, sygn. BK 98

Konferencję otworzyła Dyrektor IS PAN prof. Anna Zielińska oraz prof. Tadeusz Lewaszkiewicz (UAM), który przedstawił życiorys i dorobek naukowy prof. Elżbiety Kędeelskiej, a także swoje wspomnienia o Niej. Wygłoszono dwanaście referatów, które dotyczyły zagadnień językowych, takich jak słownictwo prasłowiańskie i jego podstawa źródłowa. Odrębną całość stanowiły wystąpienia związane z leksyką i leksykografią polsko-łacińską oraz gwarową, a także problematyką przekładu zarówno źródeł łacińskich, jak i greckich. Zagadnieniom teoretycznym poświęcone były referaty o terminologii i wieloznaczności, natomiast *Kronika węgiersko-polska* stanowiła podstawę rozważań źródłoznawczych.

Integralną częścią konferencji było zwiedzanie Biblioteki Kórnickiej i prezentacja cennych piętnasto- i szesnastowiecznych rękopisów, w tym manuskryptów Bartłomieja z Bydgoszczy, które były także podstawą prowadzonych przez prof. Elżbietę Kędeelską badań.

(Oprac. M. Trawińska)

Prof. K. Kwilecka i prof. E. Kędeelska. Fot. R. Roszko

Prof. Elżbieta Kędeelska ukończyła w 1972 roku filologię polską na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W latach 1973–2014 pracowała w Zakładzie Słowianoznawstwa (potem przemianowanym na Instytut Słowianoznawstwa, a później na Instytut Slawistyki) Polskiej Akademii Nauk na stanowisku asystenta i starszego asystenta, adiunkta, docenta i profesora IS PAN. W Pracowni Bohemistycznej, którą kierowała doc. Irena Kwilecka, od początku zajmowała się wraz ze swoją promotorką słownikiem Bartłomieja z Bydgoszczy, ponieważ właśnie to dzieło zamierzano wydać w postaci edycji filologicznej. Jednocześnie E. Kędeelska wszechstronnie i wnikliwie poznawała historię łacińsko-polskiej leksykografii.

Wyniki tych badań opublikowała w dwóch książkach (doktorskiej i habilitacyjnej): *Łacińsko-polskie słowniki drukowane pierwszej połowy XVI wieku i ich stosunek do źródeł czeskich* (1986) oraz *Studia nad łacińsko-polską leksykografią drugiej połowy XVI wieku* (1995). Oprócz tego opublikowała kilkadziesiąt artykułów poświęconych słownikom XVI wieku, np. Murmeliuszowi, Mymerowi, Dasypodiuszowi, Mączyńskiemu, Artomiuszowi, Volckmarowi. Jest współautorką ukazującego się *Słownika Bartłomieja z Bydgoszczy. Wersja polsko-łacińska*, t. I–VI (1999–2019). Kilka jej artykułów dotyczy innych zakresów tematycznych, np. *Profesor Mojżesz Altbauer jako badacz przekładów Biblii* (1995) – wspólnie z I. Kwilecką; *Początki slawistyki XVI w. – „Mithridates” Gesnera i jego polskie źródło* (1998). W 2004 roku prof. E. Kędelska została odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, który został wręczony w trakcie obchodów pięćdziesięciolecia IS PAN.

(Oprac. T. Lewaszkiewicz)

WSPOMNIENIE O PROFESOR ELŻBIECIE KĘDELSKIEJ (1949–2014)

Od października 1967 roku razem z Elżbietą studiowałam filologię polską. W ciągu pięciu lat wszystkie zajęcia dydaktyczne odbyliśmy w tej samej grupie studenckiej, również seminarium magisterskie prof. Władysława Kuraszkiewicza. Elżbieta od początku do końca studiów była naszą starościna grupy. Widocznie już w pierwszych dniach studiów uznaliśmy ją za osobę odpowiednią do pełnienia tej funkcji.

W tamtych latach nie było oficjalnie studiów indywidualnych. Nieformalnie takie studia od drugiego roku odbywaliśmy pod kierunkiem mgr. W. R. Rzepki, który zainteresował nas językiem „Merkurysa Polskiego z 1661 roku”. W pracy magisterskiej Elżbieta opracowała w ujęciu statystycznym czasowniki „Merkurysa Polskiego z 1661 roku”. Byliśmy stypendystami naukowymi na czwartym i piątym roku polonistyki. W październiku 1972 roku zostałam asystentem prof. W. Kuraszkiewicza, a Elżbieta na krótko zatrudniła się w wydawnictwie. W tym samym czasie doc. I. Kwilecka zaproponowała Jej pracę w Pracowni Bohemistycznej IS PAN, którą moja koleżanka rozpoczęła w 1973 roku.

Nasze drogi zeszły się ponownie, gdy w 1983 roku przyjąłem propozycję doc. Mieczysława Basaja, ówczesnego dyrektora Instytutu Słowianoznawstwa Polskiej Akademii Nauk i przeniósłem się do poznańskiej Pracowni Bohemistycznej, w której przepracowaliśmy wspólnie prawie dwadzieścia lat. Zajmowałem się głównie sorabistyką, ale pomagałem także w porządkowaniu kartoteki słownika Bartłomieja, a Elżbieta pomagała mi w pełnieniu funkcji sekretarza „Slavii Occidentalis”.

Można powiedzieć, że prof. E. Kędelska wniosła istotny wkład do rozwoju językoznawstwa polskiego i slawistycznego, zwłaszcza jeśli się weźmie pod uwagę fakt, że nie miała łatwego życia. Pod koniec studiów i na początku asystentury opiekowała się codziennie ciężko chorą babcią, później przez kilkanaście lat obłożnie chorą matką. Wychowała czworo dzieci, co zwłaszcza w latach osiemdziesiątych wymagało wielkiego poświęcenia w staraniach o funkcjonowanie domu rodzinnego. Miała problemy z własnym zdrowiem, które pogłębiły się po nagłej stracie męża – prof. Mieczysława Kędelskiego, który zmarł w wieku 53 lat na zawał serca.

Każdy kiedyś musi odejść. Ale trudno się pogodzić z tym, że prof. Elżbieta Kędelska odeszła tak wcześnie.

(T. Lewaszkiewicz)

KAROL MODZELEWSKI – HISTORIA I CZŁOWIEK

Dnia 30 kwietnia 2019 roku, w związku ze śmiercią 28 kwietnia prof. Karola Modzelewskiego, dr hab. Paweł Stachowiak, pracownik naukowy Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM zorganizował panel dyskusyjny pt. *Karol Modzelewski – historia i człowiek*. Współorganizatorem panelu był Klub „Tygodnika Powszechnego”. Do udziału w panelu zostali zaproszeni: prof. dr hab. Anna Wolff-Powęska, była Dyrektorka Instytutu Zachodniego w Poznaniu i emerytowana profesor WNPiD UAM, pan Leonard Szymański, były poseł Obywatelskiego Klubu Parlamentarnego w tzw. Sejmie Kontraktowym oraz prof. dr hab. Ryszard Grzesik z IS PAN, który scharakteryzował Zmarłego jako wybitnego mediewistę klasy światowej.

Podkreślił, że Karol Modzelewski wychodząc od inspiracji marksistowskich zajął się badaniem struktur społecznych w czasach plemiennych i we wczesnośredniowiecznej Polsce, której ustrój administracyjny również badał.

Jego zainteresowania rozszerzyły się na historię powszechną, a dziełem Jego życia jest *Barbarzyńska Europa*, praca z 2004 roku, która doczekała się przekładów na wiele języków. W pracy tej Uczony pokazał, że na dziedzictwo europejskie obok demokracji greckiej, prawa rzymskiego i chrześcijaństwa składa się dziedzictwo Barbaricum germańsko-słowiańsko-pruskiego, którego ślady wciąż można odnaleźć w praktyce życia społecznego (np. wymóg jednomyślności werdyktu ławy przysięgłych w sądownictwie amerykańskim czy słowa *Roty*: „Polski my naród, polski ród, królewski szczerp Piastowy”, zakładający pokrewieństwo wszystkich Polaków z dynastią Piastów). Zatem metodologicznym punktem dojścia Uczonego była historia antropologiczna.

Pozostali mówcy skoncentrowali się na osobie Karola Modzelewskiego jako jednego z najważniejszych polityków i działaczy społecznych czasów PRL-u i III Rzeczypospolitej.

(Oprac. R. Grzesik)

Na zdjęciu od lewej prof. Ryszard Grzesik, prof. Anna Wolff-Powęska, pan Leonard Szymański i prof. Paweł Stachowiak. Źródło: Strona Facebookowa Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM. Fot. A. Mieszczanowicz

STANOWISKO RADY NAUKOWEJ IS PAN WOBEC ANTYSEMICKICH I RASISTOWSKICH ATAKÓW NA UCZONYCH W TRAKCIE KONFERENCJI W PARYŻU

Rada Naukowa Instytutu Slawistyki Polskiej Akademii Nauk na posiedzeniu w dniu 15 kwietnia 2019 roku podjęła uchwałę, w której wyraziła swoje stanowisko wobec antysemickich i rasistowskich ataków na uczonych w trakcie konferencji „Nowa polska szkoła badań historycznych nad zagładą”, zorganizowanej przez École des Hautes Études en Sciences Sociales w Paryżu w dniach 21 i 22 lutego 2019 roku.

Uchwała nr 57/2019 Rady Naukowej Instytutu Slawistyki Polskiej Akademii Nauk z dnia 15 kwietnia 2019 roku w sprawie stanowiska Rady Naukowej Instytutu Slawistyki Polskiej Akademii Nauk wobec antysemickich i rasistowskich ataków na uczonych w trakcie konferencji „Nowa polska szkoła badań historycznych nad Zagładą”, zorganizowanej przez École des Hautes Études en Sciences Sociales w Paryżu w dniach 21 i 22 lutego 2019 roku.

„W przekonaniu, że sprzeciw wobec przemocy, nienawiści, kłamstwa i manipulacji jest podstawowym obowiązkiem moralnym i obywatelskim, stanowczo potępiamy antysemickie i rasistowskie ataki na uczestników konferencji «Nowa polska szkoła badań historycznych nad Zagładą», która miała miejsce w École des Hautes Études en Sciences Sociales w Paryżu w dniach 21 i 22 lutego 2019 roku. Obiektem nagonki podczas konferencji byli badacze i badaczki reprezentujący m.in. Instytuty Polskiej Akademii Nauk, w tym trzy referentki z Instytutu Slawistyki. Przerywanie merytorycznych wystąpień naukowców wrogimi okrzykami przez zorganizowaną grupę osób pod przywództwem katolickiego księdza, definiującą się jako polscy patrioci, stanowiło element rozbudowanej kampanii, na którą składały się także ataki na uczonych poza salą obrad i rozpowszechnianie w mediach nienawistnych treści, w tym imputujących im wypowiedzi, które z ich ust nie padły. Kampania ta ma jednakże wymiar nie tylko personalny. Na znieważanych badaczach i badaczkach skupia się atak wymierzony w wartość fundującą rację bytu nauki, jaką jest dążenie do poznawania prawdy.

Jego celem jest zastraszenie środowiska akademickiego, uniemożliwienie krytycznej debaty i zablokowanie niezależnych badań naukowych. Solidaryzujemy się z uczonymi reprezentującymi polską szkołę badań nad Zagładą i protestujemy przeciwko opartemu na kłamstwie i manipulacji deprecjonowaniu ich dorobku. Z całą stanowczością potępiamy kontynuowaną przez prawicowe media i publiczne środki masowego przekazu wymierzoną w nich antysemicką kampanię oszczerstw. Antysemicka i rasistowska nagonka w salach wykładowych i w mediach przywodzi na myśl najbrutalsze karty z historii Europy. Dzisiaj ubrana w szaty «obrony wolności słowa» przemoc wobec uczonych zagraża nie tylko wolności badań naukowych w Polsce, ale także demokracji w naszym kraju. Mamy świadomość, do czego prowadzi nienawistne słowa i gesty, które dziś przy milczącym przyzwoleniu władz zagarniają coraz więcej przestrzeni publicznej”.

Za przyjęciem uchwały głosowały 32 osoby. Przeciw przyjęciu uchwały głosowało 0 osób. Wstrzymała się od głosu 1 osoba.

(Protokołował Sekretarz Rady Naukowej IS PAN – W. Mądry)

THE POLISH AND HUNGARIAN HISTORICAL TRADITION IN THE HUNGARIAN-POLISH CHRONICLE

W dniach 4 i 5 kwietnia 2019 roku w Krakowie odbyło się seminarium, prowadzone w języku angielskim (i częściowo niemieckim) zatytułowane: *Workshop: Poland and Hungary between the Habsburgs and the Ottomans*, zorganizowane przez Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Grupę Badawczą nad Epoką Osmańską działającą przy Uniwersytecie Szegedyńskim i Węgierskiej Akademii Nauk. Do udziału w seminarium został zaproszony pracownik IS PAN, prof. dr hab. Ryszard Grzesik, który wygłosił wykład pt. *The Polish and Hungarian Historical Tradition in the Hungarian-Polish Chronicle*.

Mówca zanalizował Kronikę węgiersko-polską jako zapis tradycji węgierskiej oraz polskiej o różnych korzeniach, koncentrując się na tradycji węgierskiej. Dostrzegł dwa źródła pisane: *Legendę św. Stefana* pióra biskupa Hartwika w jej krótszej redakcji oraz *Kronikę węgierską*, w której dostrzec można jedną z przeróbek zaginionych *Gesta Ungarorum*.

Z *Kroniki* tej zaczerpnął kronikarz węgiersko-polski opowiadanie o rzekomym pierwszym królu węgierskim Akwili/Attyli. dopełnieniem tego wątku jest wzmianka o pomszczeniu przez władcę zabitego króla Kazimierza/Krešimira, w czym dostrzec można refleksy dawnej tradycji wielkomorawskiej o upadku tamtejszego państwa. Z kolei motywy polskie zaczerpnięte zostały z zaginionej dziś kroniki z początku XIII wieku, w której dostrzec można jednak ślady starszej kroniki o czynach Bolesława Szczodrego. Prof. R. Grzesik poprowadził też jedną z sesji seminarium.

(Oprac. R. Grzesik)

Prof. dr hab. Ryszard Grzesik – historyk, autor wielu artykułów oraz monografii: *Kronika węgiersko-polska. Z dziejów polsko-węgierskich kontaktów kulturalnych w średniowieczu*, Poznań 1999; *Polska Piastów i Węgry Arpadów we wzajemnej opinii (do 1320 roku)*, Warszawa 2003. Jest pomysłodawcą oraz kierownikiem projektu pt. *Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian* (nr projektu: 11H 16 0195 8), finansowanego ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, a afiliowanego przy IS PAN.

WHAT IS THE PLACE OF UPPER SORBIAN NEW SPEAKERS AND LEARNERS IN LUSATIA?

Dnia 25 kwietnia 2019 roku dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska (IS PAN) i dr Cordula Ratajczak (Serbski instytut / Sorbisches Institut, Budyšin/Bautzen) uczestniczyły w Research Seminar w Instytucie Sorabistyki na Uniwersytecie w Lipsku. Przedstawiły tam wyniki badań projektu finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki *Kontakt języków i konflikt kultur. Zdobywanie kompetencji językowych i tworzenie się tożsamości kulturowej na przykładzie uczniów Łużyckiego Gimnazjum w Budziszynie (Łużyce Górne), 2017–2020*, którego kierowniczką jest Nicole Dołowy-Rybińska. Wykład *What Is the Place of Upper Sorbian New Speakers and Learners in Lusatia?* poświęcony był kwestii młodzieży pochodzącej z niemieckojęzycznych domów, która uczy się w szkole języka górnołużyckiego. Podstawowe zagadnienia dotyczyły relacji między uczniami z łużycko- i niemieckojęzycznych domów, wspólnych zajęć dla młodzieży oraz stosunku do języka mniejszościowego osób należących do grupy dominującej. Naświetlone zostały też podstawowe problemy strukturalne, które utrudniają osobom niemieckojęzycznym zostanie nowym użytkownikami języka górnołużyckiego i integrację ze wspólnotą mniejszościową.

(Oprac. N. Dołowy-Rybińska)

Fot. L. Walther

Dr hab. Nicole Dołowy-Rybińska, prof. IS PAN – kulturoznawczyni i socjolingwistka, wiceprzewodnicząca Akademii Młodych Uczonych PAN. Zajmuje się problematyką języków i kultur mniejszościowych w Europie. Autorka wielu artykułów oraz kilku monografii (m.in. „Nikt za nas tego nie robi”. *Praktyki językowe i kulturowe młodych aktywistów języków mniejszościowych Europy*, Toruń 2017; *Języki i kultury mniejszościowe w Europie. Bretończycy, Łużyczanie, Kaszubi*, Warszawa 2011; *Kachoubes de Poméranie*, Crozon 2010). Jest kierowniczką projektu *Kontakt języków i konflikt kultur. Zdobywanie kompetencji językowych i tworzenie się tożsamości kulturowej na przykładzie uczniów Łużyckiego Gimnazjum w Budziszynie (Łużyce Górne)*, 2017–2020, Grant OPUS Narodowego Centrum Nauki (2016/21/B/HS2/00001).

JEDYNY „ŚWIADEK” ZAPOMNIANEJ KULTURY (GWARY POLSKIE NA BUKOWINIE RUMUŃSKIEJ)

Na zebraniu naukowym 2 kwietnia 2019 roku w pracowni IS PAN referat pt. *Badania zanikających gwar polskich na Bukowinie rumuńskiej* wygłosiła mgr Karina Stempel-Gancarczyk. Przedstawiony przez nią materiał badawczy dotyczył mowy Polaków w Rumunii, a dokładnie trzech spośród czterech grup użytkowników gwar polskich, jakie w swoich badaniach w latach 60. XX wieku wyodrębniła Elena Deboveanu i Stanisław Gogolewski. Opis mowy mieszkańców Bulaju, Rudy i Kaczyki został przez prelegentkę uzupełniony o analizę dotyczącą różnic kulturowych pomiędzy badanymi społecznościami w odniesieniu do czwartej grupy Polaków w Rumunii, tzw. górali bukowińskich (czadeckich). Mgr Karina Stempel-Gancarczyk w wystąpieniu zawarła również charakterystykę swoich badań w kontekście najnowszych ustaleń językoznawczych, dotyczących mowy polskiej na Bukowinie Karpackiej.

Jej nowy podział autorstwa Heleny Krasowskiej, zawarty w książce H. Krasowskiej, M. Pokrzyńskiej i L. Suchomłynowa *Świadectwo zanikającego dziedzictwa. Mowa polska na Bukowinie: Rumunia – Ukraina* (2018), wprowadza aktualną perspektywę badawczą, inną niż badania językoznawcze E. Deboveanu i S. Gogolewskiego sprzed ponad pół wieku. Badania K. Stempel-Gancarczyk zawierają próbę odpowiedzi na pytanie o czynniki determinujące zanikanie gwar polskich w Rumunii oraz charakter procesów, które temu zjawisku towarzyszą. Jak mogli dowiedzieć się obecni na zebraniu słuchacze, procesy te, mimo wspólnych cech, przebiegają w każdym z badanych przypadków w inny sposób. Zanikające gwary stają się nierzadko jedynym „świadkiem” zapomnianej kultury, a język – jedyną drogą do jej odkrycia.

(Oprac. K. Stempel-Gancarczyk)

Mgr Karina Stempel-Gancarczyk – doktorantka IS PAN. Uczestniczyła w projekcie *Mowa polska na Bukowinie Karpackiej. Dokumentacja zanikającego dziedzictwa kulturowego* (finansowanym ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, nr 1bH 15 0354, kier. prof. H. Krasowska), afiliowanym przy IS PAN.

ZAPROSZENIE DO LEKTURY

Antropologiczno-językowe wizerunki duszy w perspektywie międzykulturowej, t. 3: *Aksjosfera duszy – dusza w aksjosferze* (red. Joanna Juřewicz, Ewa Maślowska, Dorota Pazio-Włazłowska, Warszawa: IS PAN & FS 2018, <http://www.ireteslaw.ispan.waw.pl/handle/123456789/1065>).

Opublikowany wyłącznie w wersji elektronicznej, w repozytorium iReteslaw IS PAN, trzeci tom cyklu *Antropologiczno-językowe wizerunki duszy w perspektywie międzykulturowej*, zatytułowany *Aksjosfera duszy – dusza w aksjosferze* stanowi pokłosie drugiej konferencji na temat antropologiczno-językowych wizerunków duszy w różnych kulturach, zorganizowanej przez Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Wydział Orientalistyczny Uniwersytetu Warszawskiego oraz Fundację Sławistyczną w 2017 roku.

Monografia zawiera niemal 50 artykułów poświęconych problematyce aksjologicznej. „Wielokulturowe ujęcie problematyki duszy pozwala na wgląd w jej realizację w skali mikro, skupione na narodowej/regionalnej specyfice, jak też w skali makro – ukierunkowane na uniwersalne wartości przypisywane duszy z punktu widzenia duchowych potrzeb człowieka, które dają się zaobserwować w kulturach ludów odległych od siebie tak w czasie, jak i w przestrzeni” (ze *Wstępu* Ewy Maślowskiej).

Niekiedy artykuły nawiązują bezpośrednio do podjętych rozważań podczas pierwszej z konferencji pt. „Świat oczyma duszy – dusza w oczach świata”, która odbyła się w 2015 roku. Materiały konferencyjne ukazały się w dwóch tomach, w 2016 roku: *Dusza w oczach świata* pod red. Ewy Maślowskiej i Doroty Pazio-Włazłowskiej oraz *Świat oczyma duszy* pod red. Magdaleny Kapetńskiej, Ewy Maślowskiej i Doroty Pazio-Włazłowskiej. Publikacje są dostępne w iReteslawie (<http://www.ireteslaw.ispan.waw.pl/handle/123456789/56>; <http://www.ireteslaw.ispan.waw.pl/handle/123456789/61>) oraz drukiem.

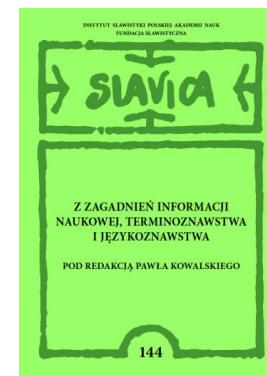
(Oprac. Dorota Leśniewska)

Publikacja powstała w ramach zadania „Międzynarodowa konferencja naukowa *Dusza w aksjofierze – aksjofiera duszy*”, finansowanego w ramach umowy 695/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

Z zagadnień informacji naukowej, terminoznawstwa i językoznawstwa (red. Paweł Kowalski, Warszawa: IS PAN & FS 2018 [Prace Sławistyczne. Slavica 144], <http://ireteslaw.ispan.waw.pl/handle/123456789/1064>).

Opublikowany w repozytorium iReteslaw IS PAN tom pokonferencyjny pt. *Z zagadnień informacji naukowej, terminoznawstwa i języ-*

koznawstwa pod redakcją Pawła Kowalskiego powstał jako efekt dwóch spotkań zorganizowanych w Instytucie Sławistyki Polskiej Akademii Nauk w latach 2016–2018: „Nowoczesne systemy sławistycznej informacji bibliograficznej – dziś i jutro” oraz „Językoznawstwo a systemy sławistycznej informacji bibliograficznej – dziś i jutro”.

Monografia zawiera prace teoretyczne i praktyczne z zakresu informacji naukowej, bibliologii, językoznawstwa

oraz terminologii. Elementem łączącym tytułowe zagadnienia badawcze jest opracowywana przez międzynarodowy zespół językoznawców cyfrowa baza bibliograficzna iSybislaw (<http://www.isybislaw.ispan.waw.pl/>).

Ponadto autorzy podejmują w artykułach problematykę słów kluczowych w różnych systemach, zagadnienie optymalizacji prac naukowych pod kątem wyszukiwarek i pozycjonowania, kwestię relacji między jednostkami terminologicznymi w różnych zbiorach terminologicznych języków słowiańskich, jak też opisują bibliografie narodowe i dziedzinowe oraz zajmują się tematami z zakresu lingwistyki korpusowej.

(Oprac. Dorota Leśniewska)

Publikacja powstała w ramach zadania „Rozbudowa, utrzymanie bazy danych światowego językoznawstwa sławistycznego iSybislaw oraz upowszechnienie rezultatów prac nad bazą iSybislaw”, finansowanego w ramach umowy 695/P-DUN/2017 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

**RAPORT PEŁNOMOCNICZKI DYREKTORA
DS. OTWARTEGO DOSTĘPU I CYFRYZACJI W IS PAN
Z DZIAŁALNOŚCI W 2018 ROKU**

W 2018 roku przy IS PAN afiliowano łącznie 263 prace (monografie, artykuły w czasopismach i monografiach wieloautorskich), z których 185 prac opublikowano w wydawnictwach poza Instytutem. W otwartym dostępie są upowszechnione niemal wszystkie prace wydane przez IS PAN – 99%. Tylko jedna książka ukazała się wyłącznie drukiem z powodu niemożności uzyskania praw do opublikowania w otwartym dostępie wszystkich artykułów w niej zamieszczonych. 69 prac opublikowano w pozainstytutowych wydawnictwach na zasadzie otwartego dostępu, co stanowi 37% wszystkich publikacji pracowników i doktorantów IS PAN, które ukazały się w zewnętrznych wydawnictwach. Łącznie 55% prac afiliowanych przy IS PAN w 2018 roku jest upowszechniona w otwartym dostępie.

W 2018 roku w IS PAN został zakończony pierwszy etap prac zmierzających do upowszechnienia w otwartym dostępie danych badawczych. Obecnie znajdują się one bądź na głównym serwerze Instytutu, bądź na serwerach i komputerach bezpośrednio zarządzanych przez IS PAN.

*Za pomoc w zebraniu danych z Panteonu bardzo dziękuję dr Dorocie Dobrzyńskiej
(Dorota Leśniewska)*

W październiku 2017 roku, w Instytucie Sławistyki Polskiej Akademii Nauk Dyrektor, prof. dr hab. Anna Zielińska wprowadziła politykę otwartego dostępu. Zgodnie z jej założeniami pracownicy i doktoranci IS PAN starają się publikować swoje prace w otwartym dostępie, a Instytut podejmuje starania w celu otwarcia danych badawczych.

**„SLAVIA MERIDIONALIS” – ZAPROSZENIE
DO SKŁADANIA ARTYKUŁÓW: INTELEKTUALIŚCI
ORAZ „TO, CO RELIGIJNE”**

Najbliższy, dwudziesty tom czasopisma „Slavia Meridionalis” poświęcony będzie związkom między intelektualistami i „tym, co religijne”.

Głównym przedmiotem naszej uwagi są kultury południowosłowiańskie, aczkolwiek interesuje nas również kontekst zachodniosłowiański, z uwagi choćby na podleganie do pewnego stopnia wspólnym procesom historyczno-politycznym. Do I wojny światowej była to częściowa przynależność do jednej Monarchii budującej państwową politykę religijną, a po II wojnie światowej – wejście w orbitę wpływów komunistycznych, stosujących w założeniu jednolitą politykę wobec religii, w nieunikniony jednak sposób niuansowaną przez lokalne tradycje, postawy społeczne i modele religijności.

„Slavia Meridionalis” to czasopismo wielodyscyplinarne, publikowane w tzw. Wolnym Dostępie, które prezentuje wyniki badań nad Słowiańszczyzną południową oraz nad jej związkami z innymi obszarami kulturowymi. Figuruje ono na liście ERIH PLUS, a także indeksowane jest w bazie SCOPUS. Na liście Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego widnieje w części „B” wykazu czasopism naukowych. Liczba punktów przyznawanych za publikację w czasopiśmie wynosi 14.

Do nadsyłania artykułów zachęamy reprezentantów rozmaitych obszarów i metod badawczych. Jesteśmy zainteresowani również refleksją porównawczą i odniesieniami do całego obszaru kultur słowiańskich i Bałkanów. Rozważymy też publikację artykułów spoza głównego tematu – w sekcji „Imponderabilia”, która przeznaczona jest dla tekstów podejmujących szczególnie istotne kwestie związane z obszarem *Slavia Meridionalis*.

Autorów zapraszamy do przysyłania artykułów o objętości do 40 000 znaków ze spacją (wraz z bibliografią) we wszystkich językach słowiańskich oraz angielskim, niemieckim i francuskim.

Artykuły prosimy zgłaszać przez platformę OJS: <https://ispan.waw.pl/journals/index.php/sm/user/register>. Termin nadsyłania artykułów: 30 września 2019 roku. Planowana data publikacji: 2020 roku. Szczegółowe informacje i wytyczne dla autorów znajdują się na stronie czasopisma: <https://ispan.waw.pl/journals/index.php/sm/about>. Pytania prosimy kierować na adres: sm@ispan.waw.pl.